

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa:

Hallinnonalan toimintaympäristö

Covid-19 pandemia, Venäjän hyökkäys Ukrainaan, hintojen, kustannusten ja korkojen nousu sekä taantuma ovat tukineet talouden verenkiertoa tilanteessa, jossa Suomen talous olisi tarvinnut taloudellista toimeliaisuutta edistäviä tekijöitä. Suomen talous ajautui taantumaan vuoden 2023 loppua kohti kuljettaessa.

Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt investointeja ja kotitalouksien kulutusta. Vuoden 2023 bruttokansantuote supistui 1,0 prosenttia. Inflaatio kuitenkin hidastui nopeasti vuoden 2023 aikana.

Korkojen nousulla on ollut talouskasvua hidastava vaikutus. Se näkyy varsinkin asuntomarkkinoilla ja rakentamisessa. Asuntojen hinnat ovat laskeneet ja asuntorakentaminen vähentynyt monissa maissa, niin myös Suomessa.

Toimintaympäristön synkkenemisestä huolimatta finanssisektorin vakavaraisuus on säilynyt vahvana. Vaikka pankkien yritys- ja kotitalousasiakkaiden luottoriskit ovat kohonneet, ovat Suomen pankkisektorin ongelmaluotot ja luototappiot kuitenkin edelleen Euroopan matalimpien joukossa.

Valtion korkomenot lähtivät ennätysellisen alhaiselta tasolta, alle 800 miljoonasta eurosta jyrkkään kasvuun vuonna 2022 ja vuonna 2024 valtionvelan korkomenot ylittävät kolme miljardia euroa.

Suomen julkisen talouden rahoitus on pitkällä aikavälillä epätasapainossa. Julkisessa taloudessa on mittava kestävyysvaje, jonka arvioidaan olevan noin 2,0 % suhteessa bruttokansantuotteeseen. Suurin syy rahoituksen epätasapainoon on väestön ikääntyminen, joka on jo kasvattanut eläkemenoja ja luo tulevana vuosikymmeninä merkittäviä kasvupaineita terveys- ja hoivamenoihin. Samalla julkisen talouden rahoitus pohja kehittyy heikosti, kun työikäisen väestön määrän odotetaan supistuvan.

Hyvinvointialueet rahoittavat toimintansa pääosin yleiskatteisella valtion rahoituksella. Hyvinvointialueiden tulos oli v. 2023 selvästi alijäämäinen, ja alueiden menojen kasvu oli hyvin nopeaa. Vuonna 2024 alueiden tulos paranee hie-man, mutta pysyy merkittävästi alijäämäisenä. Vuonna 2025 alueiden tulos paranee lähelle tasapainoa, kun jälkikä-teistarkistus kasvattaa valtion rahoitusta. Menojen kasvua hidastaa julkisen talouden suunnitelmassa päätetyt alueiden tehtävämuutokset.

Väestön ikääntyminen heikentää yhä voimakkaammin huoltosuhdetta ja kasvuedellytyksiä ja lisää julkisia menoja. Suomen ikärakenteen vanhenemiskehitys on vasta alussa, ja kehityksen vaikutus palvelutuotannon kustannuksiin ja talouskasvun hidastumiseen tasaantuu vasta 2030-luvulla. Ikääntyminen ei ole yhtenäistä koko Suomessa. Kaupunkiseudut kasvavat, ja haja-asutusalueilla väestö vähenee.

Kansainvälinen toimintaympäristö ja turvallisuuspoliittinen tilanne on muuttunut ja on poikkeuksellisen epävakaa, ja samaan aikaan monilla Euroopan mailla on erittäin heikko kyky kestää uusia talouden sokkeja. Digitaalisen toimintaympäristön uhat edellyttävät tieto- ja kyberturvallisuuden sekä varautumisen kehittämistä ja tietoturvan ja tietosuojan parantamista julkisen hallinnon kriittisillä alueilla.

Kilpailukykyhaasteet eivät poistu. Vaikka perinteinen tavaratuotannon globalisaatio on finanssikriisin jälkeen hidastunut ja ehkä jopa pysähtynyt, digitaalisuuden vaikutukset ulkomaankauppaan ja talouteen yleisemminkin ovat vasta aluillaan. Verkkokauppa kasvaa, ja yhä suurempi osa palveluista välitetään verkossa. Siten rajanveto avoimen ja suljetun sektorin välillä käy yhä vaikeammaksi. Kehityksellä on vaikutuksia niin markkinoiden muotoutumiseen kuin veropohjaan ja valtion tuloihin. Uusien teknologioiden, digitalisaation ja tietovarantojen hyödyntäminen tarjoavat uusia mahdollisuuksia Suomen julkiselle taloudelle.

Etätyö, paikkariippumattomuus ja yhteiskäyttöiset tilat vähentävät julkisen hallinnon tilatarpeita tulevina vuosina. Valtion toimitilaverkkoa uudistetaan mm. alueellisen läsnäolon suunnitelmalla, valtion toimitilastrategiassa, kiinteistöstrategiassa sekä valtion palvelu- ja toimitilaverkkohankkeessa.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

	2023 toteutuma/arvio	2024 arvio	2025 arvio
Kestävä julkinen talous			
— Kestävyyssvaje (%)	3	2	2
— Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen (%)	-2,5	-3,5	-2,8
— Verovaje (arvonlisäverovaje) (%)	3	3	3
Sosiaalisesti kestävä talouskasvu			
— Työllisyysaste; 20—64-vuotiaat (%)	77,9	77,5	78,1
— Työttömyysaste (Tilastokeskuksen työvoimatutkimus) (%)	7,2	7,4	7,2
Ekologisesti kestävä kasvu			
— Suomen kasvihuonekaasupäästöt milj. tonnia CO ₂ -ekv., netto (edellinen vuosi)	50,1	39,3	36,0
Valtionhallinto toimii hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti			
— Julkishallinnon luottamusindeksi (1—5)	3,5	3,5	3,5

Sukupuolten tasa-arvo

Valtiovarainministeriön pääluokan menoista noin 95 % on erilaisia säädös- tai sopimusperusteisia etuuksia, jäsenmaksuja ja tukia, joihin ei liity välittömiä sukupuolivaikutuksia.

Progressiivinen henkilöverotus pienentää nettotulojen eroja sukupuolten välillä. Henkilöverotus (ansio- ja pääomatu-
loverotus) kokonaisuudessaan tasaa sukupuolten välisiä tuloja verotuksen jälkeen siten, että naisten tulojen osuus
miesten tuloista on verotuksen jälkeen keskimäärin 4,6 %-yksikköä korkeampi kuin ennen verotusta.

Peruspalvelujen valtionosuuksilla rahoitetaan kuntien järjestämiä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluita. Valtion yleiskatteellisella rahoituksella rahoitetaan hyvinvointialueita, jotka vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisestä.

Valtion työskentelytapojen digitalisointi ja mahdollisuus monipaikkaisen työn tekemiseen tukevat esimerkiksi kotoa tehtävää työtä. Joustavat työn tekemisen muodot tukevat etenkin pienten lasten vanhempien työllistymistä vähentämällä tarvetta perhevapaisiin. Tämän arvioidaan vaikuttavan sukupuolten tasa-arvon kehittymiseen myönteisesti.

Valtiovarainministeriön hallinnonalalla otetaan huomioon sukupuolivaikutukset lainsäädännön valmistelussa, henkilöstö- ja työnantajapolitiikassa, hankkeissa, talousarvion valmistelussa ja virastojen tulosoajauksessa.

Kestävä kehitys

Talousarvioesitykseen sisältyy useita verotulomomentteja, joiden voidaan katsoa edistävän hiilineutraaliuden tavoitetta. Näitä ovat erityisesti energiaverot, ajoneuvovero, autovero, eräiden juomapakkausten valmistevero sekä jättevero. Vaikka niitä voidaan kokonaisuutena pitää hiilineutraaliustavoitteiden mukaisina veroina, niihin voi sisältyä tavoitteen vastaisia yksittäisiä verotusrakenteita.

Progressiivinen henkilöverotus tasaa merkittävästi tuloeroja ja alentaa pienituloisten osuutta väestössä. Verotuksen tärkein tehtävä on turvata julkisen sektorin rahoitus. Se mahdollistaa hyvinvointiyhteiskunnan rahoituksen sekä panostukset myös sosiaalisen ja ekologisen kestävyysedistämiseen.

Peruspalvelujen valtionosuuksilla rahoitetaan kuntien järjestämiä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluita. Valtion yleiskatteellisella rahoituksella rahoitetaan hyvinvointialueita, jotka vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisestä. Aluehallintovirastot edistävät perusoikeuksien toteutumista julkisten palveluiden valvonnalla, jolla turvataan osaltaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoisuutta. Digi- ja väestötietovirasto tuottaa digitaalisen yhteiskunnan edellyttämiä palveluita ja tukee kansalaisten yhdenvertaista toimimista digitalisoituvassa yhteiskunnassa. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus tekee koulutukseen, sosiaaliturvaan, tulonjakoon, verotukseen ja ympäristöön liittyvää tutkimusta ja tukee siten päätöksentekijöiden mahdollisuuksia edistää kestävän kehityksen tavoitteiden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista tehokkailla ja hyvin kohdistetuilla politiikkatoimilla.

Valtiovarainministeriön keskeinen tehtävä liittyy kestävän julkisen talouden varmistamiseen, mitä voidaan pitää yhtenä edellytyksenä kestävän kehityksen toteutumiselle. Valtiovarainministeriö vastaa siitä, että rahoitusmarkkinoiden sääntely edistää markkinoiden luotettavaa ja monipuolista toimintaa sekä rahoituspalveluiden tarjonnan turvallisuutta. Valtiovarainministeriö vastaa rahanpesulaista, annettavista säädöksistä ja kansallisen rahanpesun riskiarviosta, joilla vähennetään laittomia rahansiirtoja.

Valtion palveluiden ja työskentelytapojen digitalisoinnilla vähennetään ihmisten tarvetta matkustaa palveluiden ja työn vuoksi ja vähennetään toimitilatarpeita. Matkustamisen väheneminen ja vähäisemmät toimitilatarpeet pienentävät hiilijalanjälkeä. Lisäksi toiminnan digitalisointi vähentää tarvetta tulostamiselle ja paperin käytölle.

Budjettilakiesitykset

Talousarvioesitykseen liittyvät hallituksen esitykset

esityksen nimi	taloudellinen vaikutus (momentti)
Hallituksen esitys hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamiseksi	28.89.31
Hallituksen esitys laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta	28.90.30
Hallituksen esitys kuntarakennelain muuttamisesta	28.90.30

Pääluokan valtuudet momenteittain (milj. euroa)

		2024 varsinainen talousarvio	2025 esitys
28.10.02	<i>Tullin toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)		
	— sopimusvaltuus	130,0	130,0

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2023—2025

	v. 2023 tilinpäätös 1000 €	v. 2024 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2025 esitys 1000 €	Muutos 2024—2025	
				1000 €	%
01. Hallinto	1 500	1 500	—	-1 500	0
(50.) Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus työkykyhankkeen (siirtomääräraha 3 v)	1 500	1 500	—	-1 500	-100
10. Verotus ja tulli	36 925	43 254	42 016	-1 238	-3
03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	36 925	43 254	42 016	-1 238	-3
20. Palvelut valtioyhteisölle	46 584	36 180	40 813	4 633	13

		v. 2023 tilinpäätös 1000 €	v. 2024 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2025 esitys 1000 €	Muutos 2024—2025 1000 € %	
01.	Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	46 584	36 180	40 813	4 633	13
40.	Valtion alue- ja paikallishallinto	71 244	70 493	68 602	-1 891	-3
01.	Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	71 244	70 493	68 602	-1 891	-3
70.	Valtionhallinnon kehittäminen	21 200	27 800	32 800	5 000	18
40.	Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)	21 200	27 800	32 800	5 000	18
92.	EU ja kansainväliset järjestöt	1 877 394	2 292 200	2 574 100	281 900	12
68.	Suomen osuus Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankin pääoman korottamisesta (arviomääräraha)	14 673	6 200	10 100	3 900	63
69.	Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)	1 862 721	2 286 000	2 564 000	278 000	12
Yhteensä		2 054 847	2 471 427	2 758 331	286 904	12
Henkilötyövuosien kokonaismäärä		13 269	13 168	13 044		

01. Hallinto

Selvitysosa: **Valtiovarainministeriön** strategisena tavoitteena on varmistaa tulevien sukupolvien taloudelliset valinnan mahdollisuudet hyvinvoivassa yhteiskunnassa rakentamalla taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää Suomea ja Euroopan unionia.

Pääluokkaperusteluissa on esitetty valtiovarainministeriön hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.

Hallinnonalan tulosohjaajana valtiovarainministeriö vastaa hallinnonalan toiminnan tuloksellisuudesta.

Valtiovarainministeriön strategiset tehtävät

- Huolehdimme julkisen talouden vakaudesta ja rakennamme julkista hallintoa entistä tehokkaammaksi, vaikuttavamaksi ja uudistumiskykyisemmäksi
- Rakennamme edellytyksiä kestäväälle talouskasvulle
- Rakennamme ihmislähtöistä digitalisaatiota ja tiedon parempaa hyödyntämistä yhteiskunnassa
- Luomme pelisääntöjä, jotka pitävät yllä luottamusta rahoitusmarkkinoiden vakaaseen, tehokkaaseen ja tasapuoliseen toimintaan.

(50.) *Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus työkykyhankkeeseen* (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitus Kevan työkykyhankkeeseen	-1 500
Yhteensä	-1 500
2024 talousarvio	1 500 000
2023 tilinpäätös	1 500 000

10. Verotus ja tulli

Selvitysosa: **Verohallinto** on yhteiskunnan suurin verojen ja maksujen kerääjä ja siten ratkaiseva toimija julkisen talouden rahoitustoiminnan näkökulmasta. Verohallinnon perustehtävä on toimittaa verotus ja tilittää verot ja veronluonteiset maksut veronsaajille siten, että veronsaajat saavat verotulonsa oikean määräisinä, oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti. Verotus toimitetaan niin, että se aiheuttaa varsinaisten verojen lisäksi mahdollisimman vähän kustannuksia ja häirtää asiakkaan taloudelliselle toiminnalle.

Verohallinto vastaa tulorekisterin toiminnasta. Tulorekisteri mahdollistaa tulotietojen reaaliaikaisen välittämisen, vähentää tulotietojen raportointia ja tehostaa yksityisen ja julkisen sektorin toimintaa. Lisäksi Verohallinto edistää positiivisen luottotietorekisterin toteuttamista ja käyttöönottoa. Positiivisesta luottotietorekisteristä luotonantajat voivat nähdä reaaliaikaisesti lainanhakijan lainamäärät ja tulotiedot.

Tulli osana EU:n tulliliittoa tukee ulkomaan tavarakaupan sujuvuutta ja yritysten tasapuolisia kilpailuedellytyksiä asiakaslähtöisillä palveluilla sekä suojaa ihmisiä terveydelle haitallisilta tavaroilta ja ympäristöä vaarallisilta aineilta. Tullin päätehtävänä on huolehtia tulliselvityksestä ja -verotuksesta, ulkomaan tavaraliikenteen valvonnasta, tullirikosten torjunnasta, ulkomaankaupan tilastoinnista ja tullilaboratoriotutkimuksista.

Toimialan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat toiminnalliset tavoitteet

- Verotulojen tehokas kertymä turvataan edistämällä veronmaksumyönteisyyttä, antamalla ennakoivaa ohjausta ja hoitamalla verovalvonta uskottavasti
- Verotuksen ja tullitoimen asiointipalvelut ovat asiakaslähtöisiä ja edullisia
- Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta tiiviissä yhteistyössä poliisin ja Rajavartiolaitoksen kanssa.

03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 42 016 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tulotietojärjestelmästä annetussa laissa Verohallinnolle keskitetyn jatkuvan toiminnan henkilöstö-, ylläpito-, käyttö- ja muiden toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) positiivisen luottotietorekisterin hankehallintaan, rekisterin ja sen hallinnoinnin vaatimusmäärittelyyn, hankintaprosessiin sekä rekisterin määrittelyyn, suunnitteluun, toteutukseen, testaukseen ja käyttöönoton vaatimaan valmisteluun

3) positiivisesta luottotietojärjestelmästä annetussa laissa Verohallinnolle keskitetyn jatkuvan toiminnan henkilöstö-, ylläpito-, käyttö- ja muiden toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Positiivisesta luottotietojärjestelmästä annetun lain mukainen maksullinen toiminta budjetoidaan bruttomenettelyllä siten, että menot kirjataan toimintamenomomentille 28.10.03 ja toiminnan tulot tuloutetaan täysimääräisesti momentille 12.28.14.

Selvitysosa:

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2023 toteutuma	2024 tavoite	2025 tavoite
Käyttökatkot sähköisessä asiainnissa, kpl	0	0	0
Puhelinpalveluun tyytyväisten osuus, %	75—80	>80	>80
Puhelinpalvelun vastausprosentti, %	80	>80	>80

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2023 toteutuma	2024 varsinainen talousarvio	2025 esitys
Bruttomenot	28 958	43 254	47 580
Bruttotulot	-	-	-
Nettomenot	28 958	43 254	47 580
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	13 193		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	21 160		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2023 toteutuma	2024 varsinainen talousarvio	2025 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	0	6 100	9 750
— muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	0	6 100	9 750
— tästä toimintamenomomentille nettoutuuttamattomat tuotot	0	6 100	9 750
Tuotot yhteensä	0	6 100	9 750
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	0	4 600	7 790
— osuus yhteiskustannuksista	0	1 500	1 960
Kustannukset yhteensä	0	6 100	9 750
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-	0	0
Kustannusvastaavuus, %	-	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Positiivisen luottotietorekisterin HTJ-laajennus	3 500
Positiivisen luottotietorekisterin perusrahoitus	4 895
Positiivisen luottotietorekisterin toteutus	-5 800
Tulorekisterin käyttövarmuuden turvaaminen	-1 770
Palkkausten tarkistukset	22
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-1 612
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-473
Yhteensä	-1 238
2025 talousarvio	42 016 000
2024 talousarvio	43 254 000
2023 tilinpäätös	36 925 000

20. Palvelut valtioyhteisölle

Selvitysosa: Valtiovarainministeriön hallinnonalan keskitetysti koko valtioyhteisölle tuottamia palveluja ovat mm. valtion rahoituksen hankinta, valtion myöntämien lainojen hoito, valtion eläkejärjestelmä, valtion yhteiset IT-palvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä toimitilapalvelut. Valtion yhteisiä toimintoja ja palveluja kehitetään tavoitteena yhtenäisesti toimiva, osaamista yhdistävä valtiokonserni, joka tuottaa lisäarvoa ja mittakaavaetuja.

Valtiokonttorin tehtävänä on toimia vastuualueelleen kuuluvien palvelujen tuottajana ja kehittäjänä. Valtiokonttori huolehtii valtion rahoitustoiminnoista, valtion keskuskirjanpidosta, laskentatoimen ja maksuliikkeen ohjauksesta, analysointi- ja raportointipalveluista, valtion vahinkovakuutuksesta ja muista valtion maksamista korvauksista sekä valtionperinnöistä. Palvelujen ja prosessien kehittäminen tapahtuu yhteistyössä asiakkaiden, kumppanien ja valtiovarainministeriön kanssa.

Valtiokonttorin hoidossa olevia valtion sisäisiä palveluja ovat mm. valtion rahoitustoiminnot, valtion keskuskirjanpidon hoito sekä laskentatoimen ja maksuliikkeen ohjaus, valtion talous- ja henkilöstötiedon raportointi, valtion sisäinen vahinkovakuutustoiminta sekä valtionperinnöt.

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeet tuottaa keskitettyjä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja sekä muita hallinnon tuki- ja asiantuntijapalveluja. Palkeilla voi olla myös muita erikseen säädettyjä tehtäviä. Palkeiden asiakkaita ovat valtion virastot, laitokset ja talousarvion ulkopuoliset rahastot. Asiakkaita voivat lisäksi olla eduskunta ja sen yhteydessä toimivat virastot, eduskunnan alaisuudessa ja valvonnassa toimivat yksiköt, valtion liikelaitokset sekä valtioenemmistöiset osakeyhtiöt, joiden julkisten palveluiden tuottamisesta säädetään lailla. Palkeiden rahoitus muodostuu pääosin asiakaslaskutuksesta, joka perustuu omakustannushintaiseen palvelujen hinnoitteluun. Omakustannushinta sisältää palvelujen tuottamisesta ja kehittämisestä aiheutuneet kustannukset.

Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori tuottaa valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluita. Näitä ovat esimerkiksi tietoliikenne-, käyttö-, työasema- ja viestintäpalvelut sekä näihin liittyvät infrastruktuuri- ja tukipalvelut.

Valtorin Turvallisuusverkko toiminta (Tuve-toiminta) tuottaa valtion ylimmän johdon ja yhteiskunnan turvallisuuden kannalta tärkeiden viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistoiminnan edellyttämiä turvallisuusverkon palveluita, jotka täyttävät korkean varautumisen ja turvallisuuden vaatimukset.

Senaatti-kiinteistöt on liikelaitos, joka huolehtii valtion kiinteistövarallisuuden hallinnasta ja kehittämisestä sekä toimitilojen vuokraamisesta ja toimii työympäristö- ja toimitila-asiantuntijana pääosin valtiovuokralle kuuluvilla yksiköillä. Senaatti-kiinteistöt muodostaa liikelaitoskonsernin, johon kuuluu tytäryhtiöinä toimivia kiinteistöosakeyhtiötä.

Toimialan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat toiminnalliset tavoitteet

- Valtion rahoituspalvelut toimivat laadukkaasti kaikissa olosuhteissa
- Nykyaikaiset korvaus- ja muut kansalaispalvelut
- Hallinnon palveluja tuotetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti yhtenäisillä prosesseilla ja digitaalisilla palvelu- ja tuotantoratkaisuilla varmistaen hyvä asiakaskokemus.

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 40 813 000 euroa.

Selvitysosa:

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2023 toteutuma	2024 tavoite	2025 tavoite
Tapaturmakorvausten käsittelyaika 80 %:ssa päätöksistä, pv	13	<10	<10
Kirjanpitoyksikköjen tiedot tilinpäätöksissä oikeita ja riittäviä, %	80	100	100
Asiakastytyytyväisyyden painottamattomien yleisarvosanojen keskiarvo, asteikko 4—10	4,2	>4,0	>4,0
Kunta- ja hyvinvointialueiden raportoinnin tietojen käytettävyys annetussa aikataulussa vähintään, %		100	100
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Työtyytyväisyysindeksi, 1—5	4,0	>3,8	>3,8
Sairauspoissaolot, pv/htv	5	<7	<7

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2023 toteutuma	2024 varsinainen talousarvio	2025 esitys
Bruttomenot	52 090	42 265	47 013
Bruttotulot	6 562	6 085	6 200
Nettomenot	45 529	36 180	40 813
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	8 322		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	9 377		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2023	2024	
	toteutuma	varsinainen talousarvio	2025 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	6 031	5 830	5 880
— muut tuotot	87	55	82
Tuotot yhteensä	6 117	5 885	5 962
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	3 076	2 486	2 764
— osuus yhteiskustannuksista	3 307	3 419	3 217
Kustannukset yhteensä	6 383	5 905	5 981
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-267	-20	-19
Kustannusvastaavuus, %	96	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Automaattisen päätöksenteon menot (HE 145/2022)	18
EU:n elvytysrahaston seurannan ja valvonnan tehtävät	-150
Kansallisen hankintailmoitusjärjestelmän ylläpito ja kehittäminen (siirto momentilta 28.70.02) (v. 2025 rahoitus)	1 600
Korkotukilainojen lisätyö	-160
Kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietopalvelun lisärahoitustarve	-450
Psykiatriakeskus Vastaamon korvauskäsittely	2 400
Tietoturvatason korotus	-1
Valtionavustustoiminta (siirto momentilta 28.70.20)	2 100
Velanhallinnan kehittäminen	10
Palkkausten tarkistukset	90
Toimintamenoäästö (Lisätoimet 2024)	-373
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-451
Yhteensä	4 633

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2025 talousarvio	40 813 000
2024 talousarvio	36 180 000
2023 tilinpäätös	46 584 000

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

Selvitysosa: Aluehallintovirastot edistävät alueellista yhdenvertaisuutta hoitamalla lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtäviä alueilla. Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhteisen strategia-asiakirjan 2024—2027 mukaisesti aluehallintovirastojen toiminnan strategiset painopisteet ovat:

— turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

- lisäämme elinvoimaa
- toteutamme kestäväää ja puhdasta siirtymää
- edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta.

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 68 602 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) hankkeisiin, joihin saadaan EU-rahoitusta
- 2) eräiden terveyden- ja sairaanhoidon tehtävien hallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetussa asetuksessa (1179/2009) määritellyistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle
- 3) negatiivisten talletuskorkojen kompensoimiseen silloin, kun ne aiheutuvat rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain (281/1931, 1389/2009) mukaisten tehtävien hoitamisesta.

Selvitysosa: Aluehallintovirastojen talousarvio perustuu osittaiseen nettobudjetointiin. Alkoholivalvonnan vuosimaksut on budjetoitu momentille 11.19.09.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2023 toteutuma	2024 tavoite	2025 tavoite
Uutta toimintaa ja toiminnan muutoksia koskevat YSL:n mukaiset lupa-asiat, mediaanikä-sittelyaika, kuukautta hakemuksen vireille tulosta päätöksenantoon	10,6	<10,0	<10,0
Yli vuoden vireillä olleiden kanteluiden osuus, % kaikista kanteluista	45	0	0
Todettujen tai epäiltyjen eläintautitapausten edellyttämistä hallintopäätöksistä ja selvityk-sistä yhden viikon kuluessa tehtyjen osuus, %	Toteutunut osittain	100	100
Lupasuoritteiden kustannukset/lupasuorite, kolmen vuoden keskiarvon muutos	Toteutunut osittain	<0	<0
Lupasuoritteiden kpl/htv, kolmen vuoden keskiarvon muutos	Toteutunut osittain	>0	>0
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten lupien maksullisentoiminnan kustannusvas-taavuus, %	40	60	65
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Työtyytyväisyysindeksi, 1—5	3,8	>3,8	>3,8
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,3	<8,5	<8,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2023 toteutuma	2024 varsinainen talousarvio	2025 esitys
Bruttomenot	83 521	86 531	85 937
Bruttotulot	14 542	16 038	17 335
Nettomenot	68 978	70 493	68 602

	2023 toteutuma	2024 varsinainen talousarvio	2025 esitys
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	13 667		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	14 546		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2023 toteutuma	2024 varsinainen talousarvio	2025 esitys
<i>Julkisoikeudelliset suoritteet</i>			
Maksullisen toiminnan tuotot	13 458	14 976	16 635
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	20 591	24 960	23 158
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-7 134	-9 984	-6 523
Kustannusvastaavuus, %	65	60	
		72	
<i>Liiketaloudelliset suoritteet</i>			
Maksullisen toiminnan tuotot	67	30	30
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	67	30	30
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	0	0	0
Kustannusvastaavuus, %	100	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Aluehallintovirastojen lupamenettelyn sujuvoittaminen (kehys 2023-2026)	-1 000
EU:n esteettömyysdirektiivin tehtävät	385
Julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestäminen	1 000
Kuntakokeilujen vuosien 2023-2024 jatkon rahoitus (siirto momentille 32.30.51) (kehys 2023-2026)	-130
Lupavoimavarat vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenottoon (RRF pilari1) (kehys 2023-2026)	-750
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvän harjoittelun valtion korvausten maksustehtävä	120
Tietojärjestelmämuutokset	-280
Varhaiskasvatuslain sekä perusopetuslain 42 §:n muutoksista aiheutuva lisäresurssitarve (kehys 2025-2028)	170
Palkkausten tarkistukset	199
Toimintamenoäästö (Lisätoimet 2024)	-704
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-901
Yhteensä	-1 891

2025 talousarvio	68 602 000
2024 talousarvio	70 493 000
2023 tilinpäätös	71 244 000

70. Valtionhallinnon kehittäminen

Selvitysosa: Keskeisiä hallinnonala- ja virastokohtaisia ICT- ja digitalisaatiohankkeita, joilla kehitetään organisaatioita, prosesseja, palveluja ja tietotekniikkaa, tuetaan momentilta 28.70.20.

Momentin 28.70.01 määrärahalla tuetaan erityisesti julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019), valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun lain (1226/2013), julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain (10/2015) ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) edellyttämää ohjausta ja kehittämistä.

Määrärahalla ohjataan ja kehitetään julkisen hallinnon digitalisointia sekä julkisen hallinnon tieto- ja kyberturvallisuutta, varautumista ja tietoturvapalveluja. Määrärahalla ohjataan julkisen hallinnon digitalisaatiokehitystä ja hyvää tiedonhallintaa, joiden avulla voidaan tehostaa ja parantaa julkisia palveluita. Määrärahaa käytetään tietopolitiikan ohjaukseen ja avoimen datan direktiivin toimeenpanoon, digitaalisen lompakon kehittämiseen, digitaalisen turvallisuuden edistämiseen, tietosuojan ja tietoturvan parantamiseen sekä ICT:n ja tieto- ja kyberturvallisuuden ohjaukseen liittyvään kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhankkeisiin.

Momentin 28.70.40 määrärahalla turvataan viranomaisradioverkkoon perustuvan viranomaisviestintäpalvelun käyttö ja ylläpito sekä uuden laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun Virve 2:n kehittäminen. Määrärahalla toteutetaan uuden viranomaisviestintäpalvelun kehittämishanketta, jossa nykyinen Virve-palvelu korvataan uudella viranomais-ten aikakriittisen viestinnän mahdollistavalla laajakaistaisella viestintäpalveluratkaisulla vuoteen 2030 mennessä. Uudella palvelulla mahdollistetaan mm. kuvien, videon ja tiedostojen jakaminen turvallisuusviranomaisten kesken eli käyttäjät saavat ajantasaisemman tilannekuvan toimintaansa. Määrärahaa käytetään myös viranomaisverkon varavoimaratkaisujen kovennuksiin ja ylläpitoon.

40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 32 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon sekä laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun ylläpidon ja kehittämisen edellyttämän hintatuen ja alijäämätuen, kehittämis- ja käyttöönottohankkeiden, varautumistoimenpiteiden sekä EU:n rahoittamien hankkeiden kansallisen vastinrahoituksen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle tai sen tytäryhtiölle.

Selvitysosa: Momentilta myönnetyn määrärahan tavoitteena on turvata viranomaisradioverkkoon perustuvan viranomaisviestintäpalvelun käyttö ja ylläpito sekä uuden laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun kehittäminen. Uuden viranomaisviestintäpalvelun kehittämishanke on käynnistetty ja hankkeen toteutuksesta vastaa Suomen Erillisverkot Oy.

Lisäksi momentilla myönnetyllä määrärahalla toteutetaan viranomaisverkon ja uuden viranomaisviestintäpalvelun varavoimaratkaisujen kovennukset ja ylläpito, joiden toteutuksesta vastaa Suomen Erillisverkot Oy.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tarvearvion muutos	9 000
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-4 000
Yhteensä	5 000

2025 talousarvio	32 800 000
2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	27 800 000
2023 tilinpäätös	21 200 000

92. EU ja kansainväliset järjestöt

Suostumus

Valtioneuvosto voi päättää vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain (1196/2014) 2 § 1 momentissa tarkoitetun toisen sopimuspuolen rahasto-osuuden väliaikaista siirtoa koskevan pyynnön esittämisestä enintään 3 502 500 000 euron määrään saakka.

68. Suomen osuus Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin pääoman korottamisesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 100 000 euroa

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

EBRD:n pääomankorotus (siirto momentilta 24.30.69)	10 100
Toteutuman perusteella arvioitu muutos	-6 200
Yhteensä	3 900

Momentin nimike on muutettu.

2025 talousarvio	10 100 000
2024 talousarvio	6 200 000
2023 tilinpäätös	14 673 221

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 564 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionille suoritettavien arvonlisäveropohjaan, kierrättämättömään muovipakkausjätteen määrään ja bruttokansantuloon perustuvien Suomen maksuosuuksien maksamiseen

2) komission esittämiin mahdollisiin pyyntöihin asettaa väliaikaisesti käteisvaroja komission käyttöön Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 9 artiklan nojalla tai neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 14 artiklan nojalla.

Selvitysosa: EU:n talousarvion rahoittamiseen annettavista varoista ja jäsenvaltioiden maksuosuuksista säädetään EU:n omia varoja koskevassa neuvoston päätöksessä (EU/Euratom 2020/2053).

EU:n omat varat sisältävät:

1) sekalaisia tuloja ja perinteisiä omia varoja eli tulleja ja sokerin tuotantomaksuja

2) jäsenvaltioiden suoritettavat arvonlisäveropohjaan, kierrättämättömän muovipakkausjätteen määrään ja bruttokansantuloon perustuvat maksut (ALV-maksu, muovimaksu ja BKTL-maksu).

Suomen EU:n puolesta keräämät perinteiset omat varat eivät kantopalkkioita lukuun ottamatta sisälly Suomen valtion talousarvioon.

ALV-, muovi- ja BKTL-maksun tarkemmat laskentaperusteet sisältyvät seuraaviin asetuksiin:

1) N:o 1150/2000: neuvoston asetus (EY) EU:n omista varoista tehdyn päätöksen soveltamisesta

2) N:o 1553/1989: neuvoston asetus (EY) arvonlisäverosta kertyvien omien varojen kannon lopullisesta menettelystä siten kuin muutettuna asetuksella (EU, Euratom) 2021/769

3) N:o 2021/770: neuvoston asetus (EU, Euratom) kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvien omien varojen laskennasta, kyseisten omien varojen käyttöön asettamisessa noudatettavista menetelmistä ja menettelyistä, käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä sekä bruttokansantuloon perustuvien omien varojen tietyistä näkökohdista

4) N:o 549/2013: neuvoston ja parlamentin asetus (EU) Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä Euroopan unionissa.

Vuosi 2025 on EU:n seuraavan rahoituskehyskauden 2021—2027 viides varainhoitovuosi. Määrärahataso perustuu komission esitykseen Euroopan unionin monivuotisen rahoituskehysmaksukaton tasosta vuodelle 2025.

Komissio voi esittää jäsenvaltiolle lisäpyyntöjä tarvittavien varojen asettamiseksi komission käyttöön tilanteessa, jossa unionin talousarvion budjetoidut määrärahat eivät ole riittävät unionin käteisvarojen tarpeen kattamiseksi.

Elpymisvälineen 750 mrd. euron lainaan liittyvien unionin velvoitteiden täyttämisen varmistamiseksi komissio voi neuvoston päätöksen 2020/2053 9 artiklan 4 ja 5 kohdan nojalla pyytää jäsenvaltioilta käyttöönsä väliaikaisesti käteisvaroja. Käteisvarojen suurin vuotuinen määrä on päätöksen 9 artiklan 6 kohdan nojalla rajoitettu jäsenvaltion BKTL-perusteiseen suhteelliseen osuuteen päätöksen 6 artiklassa tarkoitetusta 0,6 prosentin omien varojen enimmäismäärän poikkeuksellisesta kasvattamisesta.

Perinteisten, ALV- ja BKTL-perusteisten omien varojen käyttöön asettamisessa sovellettavista menetelmistä ja menettelystä sekä käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 14 artiklassa on säännöksiä käteisvarojen käyttöön asettamisesta tietyissä tilanteissa.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Arvonlisäveropohjaan perustuvat maksut	335 000 000
Kierrättämättömän muovipakkausjätteen määrään perustuvat maksut	88 000 000
Bruttokansantuloon perustuvat maksut	1 863 000 000
Yhteensä	2 286 000 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arvion tarkennus	278 000
Yhteensä	278 000

2025 talousarvio	2 564 000 000
2024 II lisätalousarvio	-127 982 000
2024 talousarvio	2 286 000 000
2023 tilinpäätös	1 862 720 902